MOJE TEMNÉ SRDCE

Antti Tuomainen

KNIHA ZLIN

FLEET

Moje temné srdce

Antti Tuomainen

MOJE TEMNÉ SRDCE

Antti Tuomainen

KNIHA ZLIN

This work has been published with the financial assistance of FILI – Finnish Literature Exchange.

Kniha vychází s finančním přispěním FILI – Informačního centra finské literatury.

Copyright © Antti Tuomainen, 2013
Published by agreement with Salomonsson Agency
Translation © Vladimír Piskoř, 2015

ISBN 978-80-7473-287-4 (PDF)

Mé matce

Své matičce zesnulé zapěji
a ona mi chápavě kyne,
na čelo polibek dává mi
a v náruč svou mne vine:
„Ať ve snění věříš, ať v skutečnost,
totéž jest, když dokážeš věřit dost!
Tvá víra je pravdou tvou, pamatuj,
uvěř ve svůj sen, chlapče můj!“

EINO LEINO, *Usměvavý Apollón*

Úvodem

Seznámila se s jedním mužem a teď se jí ústa plní krví. Všechno navzájem souvisí. A zároveň nesouvisí.

Co udělala špatně?

Domnívala se, že nic.

A přesto –

Ve vymknuté čelisti to žhne, zlomený prsteník a malík levé ruky křičí bolestí a zdá se, že to horší teprve přijde.

Bylo nepochopitelné, jak rychle myšlenky letí, co nacházejí, co vidí a co si pamatují.

Za poslední rok se jí život úplně změnil. Nebo ne úplně. Úplně se změnil před třinácti lety, když se jí narodil syn. Ale za poslední rok se život rozprostřel, jako by někdo rozbalil a vyhladil zmuchlaný papír, jako by bouře ustoupila a slunce po dlouhých letech skrývání za obzorem konečně vysvitlo.

Kdysi slyšela, že v okamžiku velkého ohrožení vlastně není proč se plašit: buď člověk zemře hned, nebo propadne tak velké panice a šoku, že si blížící se smrt ani neuvědomí. To rozhodně není pravda. Ona teď uvažuje s jasnozřivostí, jaké dosud málokdy dosáhla.

Takže vidí krásu všeho, všeho, co zůstává po obou stranách dlouhého, lesklého nože. Její syn. Její život. V tomhle pořadí.

Ta myšlenka jasně ozářila vnitřek auta, těsný vydýchaný prostor, jejž horce zbarvila umělá zeleň přístrojové desky, jako by nasedli do ponorky a klesli do kilometrové hloubky. Ovšem myšlenka pod hladinou nezůstala. Rozjasňovala venku plíživé říjnové odpoledne, šedivý, hustý závoj deště, který připomínal mlhu, ale vodnatou a ledově studenou. Myšlenka proťala jejích dvaatřicet let a ona věděla, co má význam a co ne.

Kdyby měla víc času, asi by se rozesmála. Kdyby měla víc času, napadlo by ji – jako praktického a optimistického člověka –, že všechno by mohlo být i horší. Mohla se prohnat napříč životem, aniž by poznala jeho krásu, aniž by kolem sebe spatřila zázraky, které na ni čekají. Doteď se mohla nechat pohlcovat něčím nepodstatným.

Místo toho odráží rukama rány nožem.

Dlouhý ocelový nůž se jí znovu zabodl do kůže. Do štíhlé, úzké ruky. Široký, studený nůž. Pronikl dlaní od kotníků prstů po zápěstí.

Znovu si v duchu řekla, že tohle se stalo, protože se seznámila s jedním mužem a sblížila se s ním.

Opakovala si to v duchu mockrát. Pravda ji děsila. Seznámila se s jedním mužem a teď se holýma rukama brání před útočící čepelí. Jen stěží by dvě skutečnosti mohly být od sebe víc vzdálené. A přesto první zmíněná vedla k téhle druhé. Vzpomněla si na americký film, v němž se unavený policista snažil mladšímu kolegovi výstižně vysvětlit povahu života. Komukoliv se kdykoliv může stát cokoliv, shrnul tehdy onen policista.

Asi ano.

Ale přesto.

Znovu pomyslela na svého syna. Bylo najednou tolik věcí, o kterých by potřebovala mluvit. A vzápětí je za-

šlapávaly jiné věci, běžely jedna přes druhou, klopýtaly a nechávaly se rozdrtit pod náporem dalších a silnějších.

Její syn. Aspoň chlapec by měl vědět…

Jak hodně ho milovala…

Vyžadovalo to oběti.

Potřebovala dosáhnout rukama o něco dál. To bude znamenat, že vystaví svůj hrudník a břicho vztekle se míhajícímu noži.

Vrhla se dopředu, co jí dovolil bezpečnostní pás. Jaká ironie, že se mu říká bezpečnostní.

Povedlo se jí něco uchopit a zarýt nehty. Drásala zátylek, zatínala nehty tak hluboko, jak jen všemi zbylými silami dokázala. Byla si jistá, že špičky nehtů pronikly až pod kůži, byla si jistá, že na prstech cítí krev a maso.

To si vyžádalo svou daň. Odkryla náruč. Nůž ji zasáhl do hrudníku.

Došly jí síly. Už necítila ruce. O chvíli později zjistila, že je drží v klíně, a viděla, že pod nepolámanými nehty na zbylých zdravých prstech má kůži… a taky jinak zbarvenou, cizí krev.

Aspoň něco.

Nůž se už nemíhal.

Auto jelo.

Uvědomila si, že nezadržuje dech. Ve skutečnosti nebyla s to dýchat.

Chtěla pryč z auta. Pomyslela si – jasně a zřetelně –, že musí utéct, uprchnout.

Zároveň cítila, že letí a spěchá za nejteplejším, nejpřátelštějším sluncem.

Přání se zřejmě vyplnilo.

Odletí za svým synem.

O dvacet let později

Září 2013

Za jiných okolností, v jiném čase bych už věděl, co zvolit.

Věděl jsem, kdo jsem.

Leskle černé vlasy s bohatými loknami jí splývaly na ramena a záda, krátká ofina odhalovala ostré linky obočí. Vlasy v porovnání s bledou, takřka bílou pletí připomínaly havraní pírka rozházená na čistém sněhu. Táž neprůhledná čerň měla pokračování v dlouhých mírumilovných řasách. Modrošedé oči uprostřed všeho se bez sebemenšího těkání dívaly na mě.

Výraz tváře byl směsí poklidu, bezstarostné nadřazenosti a ještě něčeho jiného, co jsem aspoň při prvním setkání nerozluštil. Pokud bych to něco jiné chtěl určit, musel bych se v prvé řadě zvednout z tmavohnědého koženého křesla a posadit se k té štíhlé ženě na světle žlutou, naducanou pohovku. To jsem v úmyslu neměl, z vícero důvodů.

Ten první samozřejmě souvisel s osobou oné ženy. Jmenovala se Amanda Saarinenová. Odložila si sklenku vína na stůl, na okraji sklenky zůstal otisk tmavorudé rtěnky o šířce a délce malíčku.

„Takže ty jsi ten nový údržbář."

Tři horní knoflíčky na černé halence s širokým límcem měla rozepnuté. Už jsem si stačil všimnout, že ta štíhlá žena vsadila na plastickou chirurgii. Výsledek byl jakousi obdobou rádoby starožitných pohovek, na nichž jsme seděli. Naaranžované květiny na stole opakovaly žlutooranžové téma květů a erbů na otapetované zdi za jejími zády zleva i zprava. Tvářila se, jako by byla součástí obrazu.

„Na údržbáře ale nevypadáš," pokračovala a podala mi ruku přes stůl. „Zapomněla jsem se oficiálně představit. Amanda Saarinenová."

„Aleksi Kivi. To nevadí," odpověděl jsem. Stiskl jsem podanou ruku a stáhl se zpátky. „Já vytušil, že jsi Amanda. A jsem tu teprve týden. Třeba se ještě změním, abych vypadal jako údržbář."

Amanda se neznatelně pousmála. Byla o dva roky mladší než já, jednatřicítka. Znovu sáhla po sklence vína. Hodiny ukazovaly půl dvanácté, dopoledne.

„Údržbáři bývají podsaditi pořízkové kolem padesátky. Chodí v kapsáčích a na opasku jim visí sto padesát klíčů a nůž od Leathermana a takový ten mobil, s kterým se dá i potápět. Za nehtama mívají špínu. Neposlouchají, když se na ně mluví. Ale ty mě podle všeho posloucháš. Jak to?"

„To se ví, že poslouchám."

„A nehty máš bez poskvrnky. Naprosto neúdržbářsky."

Usrkla ze sklenky.

„A tys vážně chtěl sem?"

„Jo."

„Proč?"

„Pro změnu."

Upřela na mě šedomodré oči.

„Jistě. Ale místo čeho?"

„No přinejmenším místo bytových rekonstrukcí. Jsem vyučený tesař a tyhle věci jsem dělal skoro deset let. Hlavně rekonstrukce bytů. Chtěl jsem pro změnu něco stálého. Něco, na co se člověk může v klidu soustředit a dělat všecko jaksepatří."

To poslední, co jsem řekl, byla pravda. Ne celá, ale rozhodně pravda.

„Já bych taky chtěla najít něco, co chci dělat."

„Myslím, že až to přijde, tak to přijde."

„Já myslím, že už jsem to prošvihla."

Nic jsem neřekl.

„A co ještě?" vyzvídala potom. „Dělal jsi tesaře. A jinak nic?"

„Jinak nic moc. Rok a půl jsem měl antikvariát v Kalliu, hned u parku Karhupuisto. Vůbec to nefungovalo. Prodával jsem knížky moc levně, protože jsem chtěl, aby je lidi četli."

„To je zajímavé," pronesla Amanda, aniž to znělo bůhvíjak upřímně.

Usrkla zas víno. Ve sklence zbyla už jen kapka na dně.

„Co ti řekli o tomhle místě?" zeptala se.

„Že má pro rodinu velký význam. Že je to spíš místo k provětrání myšlenek než k bydlení."

„Tak by se to taky dalo nazvat. A upozornili tě, že v praxi to znamená, že tu bydlí třicetiletá žena, která už nemá ani jednoho přítele?"

Podíval jsem se na ni.

„Tomu se mi nějak nechce věřit."

„Čemu se ti nechce věřit? Že se tu někdo drží v ústraní, nebo že někdo nemá žádného přítele?"

„Obojímu. Ale na druhou stranu mi do toho nic není."

„To asi ne," pravila potichu.

Seděli jsme před prosklenými, dvoukřídlovými kazetovými dveřmi. Bílé rámy a mřížky byly čerstvě natřené. Bezmračně čirý, větrný zářijový den venku za skly

rozjasňoval žluté, zlaté a sytě červené listí na dubech a javorech. Za stromy se až k horizontu třpytilo moře. Nad vším se klenulo obrovské a hluboké, kobaltově modré nebe, za jehož jasem a průzračností bylo takřka nemožné si představit temný a studený vesmír. Přesto tam byl. Samozřejmě že byl.

Amanda jako by zapomněla na mou přítomnost. Bez sebemenšího záchvěvu ve tváři upírala zrak buď na zahradu, nebo na moře. Znovu jsem si vzpomněl na Miiu. Což mi připomnělo to hezké, čeho jsem konečně dosáhl a co jsem posléze opustil, abych přijel sem a udělal, co jsem udělat měl.

Rozhlédl jsem se kolem. Místnosti se říkalo sál. To bylo přiléhavé pojmenování pro největší prostor na usedlosti, pro místnost zvíci odhadem sedmdesáti čtverečních metrů. Střízlivou, zlatožlutou tapetu ohraničovalo šedé dřevěné táflování, jež sahalo do výše pasu. Ze stropu visely dva identické křišťálové lustry, které se za ten týden, co jsem v domě pobýval, ani jednou nerozsvítily.

Tedy ve skutečnosti jsem nepobýval v domě. Měl jsem vlastní malý pokojík s kuchyňkou v průčelí hospodářské budovy.

„Viděl ses s ním?“ otázala se Amanda zničehonic.

„S kým?“

„S otcem přece.“

Přece.

„Ne.“

Amandě blýsklo v očích.

„A s Markusem?“

„Máš na mysli Markuse…“

„Jo, Markuse Harmalu, tátova řidiče.“

„Ne. Jak by tu mohl být, když tu není ani sám šéf?“

Amanda se netvářila, že má v úmyslu odpovědět. Podívala se mi přímo do očí.